

Orkesterens ordlista

Dirigent

Står framför orkestern och leder den. Är den som håller i repetitionerna och bestämmer hur musiken spelas.

Stämton

Innan konserten börjar tar oboisten en stämton, tonen A. Alla i orkestern stämmer sina instrument efter samma A och på så sätt brukar det låta bättre! Man kallar det för intonation – när alla spelar precis likadant låter det rent.

Konsertmästare

Violinisten som sitter allra längst fram till vänster om dirigenten är konsertmästare. Hen fungerar som en länk mellan dirigent och orkester och alla violinisterna försöker alltid spela precis som konsertmästaren.

Symfoni

Ett längre orkesterverk med flera delar brukar kallas symfoni. Delarna kallas för satser. En symfoni kan vara lång, upp emot en timme eller mer. I bland kan man tycka att den är långtråkig. Eller alldeles underbar.

Podiet

Scenen som musikerna sitter på.

Podieteknikerna

Mycket viktiga personer för att orkestern ska fungera. De bär stolar och notställ samt håller ordning på noterna.

Flygel

Ett jättepiano fast på längden.

Frack

Plagg som de manliga medlemmarna i orkestern ofta bär vid konsert. Kvinnliga medlemmar i orkestern bär långklänning, kjol eller tjustiga byxor.

Producent

Personen som ordnar med allt innan konserten börjar.

Provspelning

Om det blir ett ledigt musikerjobb i symfoniorkestern ordnar man en provspelning. Då kommer musiker från hela världen för att tävla med varandra, och genom provspelningen utser man den man tyckte var allra bäst. Det kan vara flera hundra som tävlar om ett jobb. De sökande spelar – en och en i taget – bakom en stor skärm för att det ska vara rättvist för alla.

Repetition

Inför varje konsert jobbar musikerna i flera dagar koncentrerat för att musiken ska låta så bra som möjligt. Det kallas för att repetera.

Repertoar

Musiken som spelas vid konserterna. Den kan vara äldre, från 1700-talets början ungefär, då heter det barockmusik. Musik från Mozarts tid kallas för wienklassisk. Musik som är skriven på vår tid kallas för nutida, och anses vara svårlyssnad av vissa. Men det är viktigt och angeläget att spela musik från vår egen tid också. Även för 150 år sedan kunde man tycka att det som var den nutida musiken då var svårtillgänglig. Musiken utvecklas hela tiden. Spelas stycket för första gången heter det uruppförande.

Kompositör eller tonsättare

Den som skriver musiken.

Applåder

När konserten tar slut applåderar publiken. Gillar de det extra mycket brukar det busvisslas, och ibland ställer publiken sig upp. Det kallas "stående ovationer". Man brukar inte applådera mellan satserna i en symfoni, till exempel, för delarna i musiken hänger ihop. Och tystnaden som ibland finns i musiken är oerhört viktig. Den kan vara helt magisk!

Noter

Musikens skriftspråk. När man lärt sig läsa noter är det precis lika lätt som att läsa bokstäver.

Notblad

En sida med noter.

Ackord

En samling toner som klingar fint tillsammans. Om de låter ljukt och glatt, kallas det för ett durackord, och om det låter lite sorgsnare är det ett mollackord. Till exempel går Vem kan segla förutan vind i moll, medan Blinka lilla stjärna går i dur.

Piano

Beteckning i noterna när musikerna ska spela svagt.

Forte

Betyder att musikerna spelar starkt! Det lite äldre namnet för instrumentet piano var pianoforte – och det betyder att det var ett instrument som kunde spela både svagt och starkt!

Skolkonserter

Några veckor varje år spelar Göteborgs Symfoniker särskilda konserter som riktar sig till barn. För oss på Göteborgs Konserthus är det ett av våra allra viktigaste uppdrag.

